

Teismo praktikos rinkinys

**Byla T-68/15
(Ištraukų skelbimas)**

**HH Ferries, anksčiau – Scandlines Øresund I / S,
prieš
Europos Komisiją**

„Valstybės pagalba – Pagalba Zundo geležinkelio ir kelio jungčiai – Švedijos ir Danijos valstybių teikiamas fiksuotos jungties per Zundą infrastruktūros projekto viešasis finansavimas – Valstybės garantijos – Mokestinė pagalba – Sprendimas nereikšti prieštaravimų – Sprendimas, kuriuo konstatuojamas valstybės pagalbos nebuvimas – Ieškinys dėl panaikinimo – Aktas, kurį galima ginčyti – Priimtinumas – Formalaus tyrimo procedūros nepradėjimas – Rimti sunkumai – Sąvoka „pagalbos schema“ – Pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbaus projekto vykdymui skatinti – Garantijos pagalbos elemento vertinimas – Garantijos pagalbos elemento ribotas pobūdis – Proporcingumas – Teisėti lūkesčiai“

Santrauka – 2018 m. rugsėjo 19 d. Bendrojo Teismo (šeštoji kolegija) sprendimas

1. *Valstybių teikiama pagalba – Esama pagalba – Komisijos atliekamas pagalbos suderinamumo su vidaus rinka nagrinėjimas – Vertinimo sunkumai – Komisijos pareiga pradėti rungimosi procedūrą – Rimti sunkumai – Sąvoka – Objektyvus pobūdis – Įrodinėjimo pareiga – Aplinkybės, leidžiančios patvirtinti tokių sunkumų egzistavimą – Komisijos per pirminę tyrimo procedūrą atlikto nagrinėjimo nepakankamumas ar neišsamumas*

(SESV 107 straipsnio 1 dalis, 108 straipsnio 2 ir 3 dalys)

2. *Valstybių teikiama pagalba – Komisijos tyrimas – Bendras valstybės pagalbos užimtumui schemos tyrimas – Pagalbos schemos kvalifikavimas – Tokio kvalifikavimo motyvų nepaaiškinimas ginčijamame sprendime – Nepakankamas ir neišsamus tyrimas*

(SESV 107 straipsnio 1 dalis ir 108 straipsnis; Tarybos reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio d punkto antra sakinio dalis)

3. *Valstybių teikiama pagalba – Komisijos tyrimas – Gairės, priimtose Komisijai naudojantis savo diskreција – Teisinis pobūdis – Orientacinės elgesio taisyklės, kuriomis Komisija apriboja savo diskreiją – Pareiga laikytis vienodo požiūrio, teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio saugumo principų*

(SESV 107 straipsnio 1 dalis ir 108 straipsnio 3 dalis)

4. *Valstybių teikiama pagalba – Draudimas – Nukrypti leidžiančios nuostatos – Pagalba, kurią galima pripažinti suderinama su vidaus rinka – Pagalba veiklai – Neįtraukimas – Valstybės garantijos, skirtos fiksuotos geležinkelio jungties eksploatavimo išlaidoms padengti – Pripažinimas pagalba veiklai*

(SESV 107 straipsnio 3 dalis)

5. *Valstybių teikiama pagalba – Sąvoka – Garantijomis suteikta pagalba – Apėmimas*
(SESV 107 straipsnio 1 dalis)
6. *Valstybių teikiama pagalba – Draudimas – Nukrypti leidžiančios nuostatos – Pagalba, kurią galima pripažinti suderinama su vidaus rinka – Pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbiam projektui įgyvendinti – Kriterijai – Proporcingumo principo paisymas*
(SESV 107 straipsnio 1 dalis ir 107 straipsnio 3 dalies b punktas; Komisijos komunikato 2014/C 188/02 30 punktas)
7. *Valstybių teikiama pagalba – Draudimas – Nukrypti leidžiančios nuostatos – Pagalba, kurią galima pripažinti suderinama su vidaus rinka – Pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbiam projektui įgyvendinti – Garantijomis suteikiama pagalba – Valstybės garantijos pagalbos elemento apskaičiavimas – Komisijos pareigos*
(SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktas)
8. *Valstybių teikiama pagalba – Draudimas – Nukrypti leidžiančios nuostatos – Pagalba, kurią galima pripažinti suderinama su vidaus rinka – Komisijos diskrecija – Nuoroda į Sąjungos mastą*
(SESV 107 straipsnio 3 dalies b ir c punktai)
9. *Valstybių teikiama pagalba – Draudimas – Nukrypti leidžiančios nuostatos – Pagalba, kurią galima pripažinti suderinama su vidaus rinka – Pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbiam projektui įgyvendinti – Kriterijai – Tikėtinio teigiamo pagalbos poveikio įgyvendinant SESV 107 straipsnio 3 dalyje nurodytus tikslus ir jos neigiamo poveikio, pasireiškiančio konkurencijos iškraipymu ir poveikiu valstybių narių tarpusavio prekybai, palyginimas*
(SESV 107 straipsnio 3 dalis)

1. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 60–63 punktus)

2. Pagalbos schemos atveju Komisija gali apsiriboti aptariamąsias pagalbos schemos bendrų savybių studija, nenagrinėdama kiekvieno konkretaus taikymo atvejo, kad patikrintų, ar ši schema apima pagalbos sudedamąsias dalis.

Tai, kad Komisija ginčijamame sprendime nepateikė paaiškinimų, dėl kokių priežasčių šios garantijos laikytinos pagalbos schema, rodo nepakankamą ir neišsamų tyrimą.

Šiuo klausimu pasakytina, kad net daranti prielaidą, jog remiantis sprendimu galima padaryti išvadą, kad, kaip tvirtina Komisija, valstybės garantijos atitinka pagalbos apibrėžtį, pateiktą Reglamento Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles, 1 straipsnio d punkto antroje sakinio dalyje, t. y. „bet kuris teisės aktas, pagal kurį vienai arba kelioms įmonėms gali būti teikiama su konkrečiu projektu nesusijusi ir neribotam laikotarpiui skirta pagalba, ir (arba) neriboto dydžio pagalba“, sprendime turi būti nurodyta, kaip valstybės garantijomis teikiama pagalba tenkina sąlygą, kad pagalba turi būti nesusijusi su konkrečiu projektu. Be to, viena vertus, valstybės garantijų kvalifikavimo etape pateiktas teiginys, kad tai yra viena ar dvi pagalbos schemos, nes šiomis garantijomis teikiama pagalba nesusijusi su konkrečiu projektu, ir, kita vertus, vertinant priemonių suderinamumą su vidaus rinka pateiktas teiginys, kad valstybės garantijos susijusios su „konkrečiu, tikslu ir aiškiai apibrėžtu“ projektu, yra nesuderinami. Iš tiesų tai yra ne skirtingos teisinės sąvokos, o faktinė aplinkybė, kuri negali keistis priklausomai nuo teisinio vertinimo.

Šiuo klausimu pažymėtina, kad valstybės garantijos negali būti laikomos susijusiomis su „konkrečiu“ projektu, nes šiomis garantijomis teikiama pagalba apima ir fiksuotos jungties statybos, ir jos eksploatacijos etapus. Iš tiesų būdvardis „konkretus“ reiškia „būdingas kažkam“, todėl valstybės garantijomis teikiama pagalba laikytina susijusia su konkrečiu projektu, nes ji apima statybas vykdančio asmens paskolas, susijusias tik su fiksuotos jungties projektu, įskaitant jo eksploatacijos etapą, bet neapima kitų projektų ar veiklos rūšių. Eksploatacijos etapo „neribotas“ pobūdis, kurį pabrėžė Komisija, nesusijęs su projekto konkretumu siaurąja prasme, o iš tiesų susijęs su valstybės garantijų riboto ar neriboto pobūdžio vertinimu, kai vertinamas jų suderinamumas.

Darytina išvada, kad Komisija per pirminio tyrimo procedūrą susidūrė su dideliais sunkumais, kiek tai susiję su valstybės garantijų pripažinimu pagalbos „schema“.

(žr. 68, 75, 76, 79–81 punktus)

3. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 94 punktą)

4. Pagalba, skirta padengti įmonės išlaidoms, kurių įprastai ji turėtų patirti vykdydama einamąją valdymo ar įprastą veiklą, laikytina pagalba veiklai. Pagalba veiklai iš principo nepatenka į SESV 107 straipsnio 3 dalies taikymo sritį. Iš tiesų ši pagalba iš esmės iškraipo konkurenciją tuose sektoriuose, kuriuose ji teikiama, nors vien dėl savo pobūdžio negali pasiekti minėtose nukrypti leidžiančiose nuostatose įtvirtintų tikslų. Taigi egzistuoja prezumpcija, kad pagalba veiklai pagal savo pobūdį iškraipo konkurenciją ir neigiamai veikia prekybos sąlygas tiek, kad tai prieštarautų bendram interesui. Tokia pagalba iš esmės draudžiama.

Pagalba, teikiama valstybės garantijomis ir skirta fiksuotos jungties statybos ir eksploatacijos išlaidoms padengti, gali būti pagalba veiklai.

(žr. 103, 104, 108 punktus)

5. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 120 punktą)

6. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 142–144, 189, 190 punktus)

7. Be kita ko, SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktas turi būti aiškinamas siaurai, todėl Komisija turi patikrinti, ar pagalba, suteikta valstybės garantijomis ir skirta fiksuotos jungties statybos ir eksploatacijos išlaidoms padengti, ir mokestine pagalba, yra būtina ir proporcinga siekiamam tikslui. Šiuo aspektu pažymėtina, jog, kad ir kokios būtų materialinės teisės normos, taikytinos *ratione temporis*, žinoti, kaip nustatyti garantijos pagalbos elementą, t. y. žinoti pagalbos elemento nustatymo metodą, nors ir nereikalaujant tikslų skaičių, yra būtina išankstinė sąlyga norint įvertinti, ar tokia pagalba yra būtina ir proporcinga. Iš tiesų, vertinant pagalbos proporcingumą reikia patikrinti, ar pagalba yra tik minimalaus dydžio, būtino siekiant įvairių tikslų, nurodytų SESV 107 straipsnio 3 dalyje įtvirtintoje leidžiančioje nukrypti nuostatoje, o tai reiškia, kad reikia žinoti, kokia pagalba yra būtina nurodytam tikslui pasiekti, taigi žinoti, kaip iš anksto apskaičiuoti pagalbos elementą. Tai atitinka jurisprudenciją, pagal kurią jokia Sąjungos teisės nuostata nereikalauja, kad Komisija, įpareigodama susigrąžinti su vidaus rinka nesuderinama pripažintą pagalbą, nustatytų tikslią grąžintinos pagalbos sumą. Pakanka, jog Komisijos sprendime būtų pateikta informacija, leidžianti jo adresatui be didelių sunkumų nustatyti šią sumą.

(žr. 148–151 punktus)

8. Ekonominis vertinimas pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, kuri atlikdama Komisija naudojami plačia diskrecija, turi būti atliekamas Sąjungos mastu, o tai reiškia, kad Komisija turi išnagrinėti pagalbos poveikį konkurencijai ir Sąjungos vidaus prekybai. Komisija turi tokią pat pareigą atlikdama ekonominį vertinimą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą.

(žr. 204, 207 punktus)

9. Norint nustatyti, ar pagalbos neigiamas poveikis prekybos sąlygoms prieštarauja bendram interesui, reikia išnagrinėti, ar egzistuoja disbalansas tarp suinteresuotoms įmonėms tenkančios naštos ir suteikus atitinkamą pagalbą gautos naudos. Taigi Komisija, nagrinėdama valstybės pagalbos poveikį, turi palyginti pagalbos teigiamą poveikį ir jos neigiamą poveikį prekybos sąlygoms ir neiškraipytos konkurencijos išsaugojimui. Būtinybė atlikti tokį teigiamo poveikio įgyvendinant SESV 107 straipsnio 3 dalies a–e punktuose nurodytus tikslus ir pagalbos neigiamo poveikio, pasireiškiančio konkurencijos iškreipimu ir įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai „pusiausvyros tyrimą“ tėra proporcingumo principo ir principo, pagal kurį SESV 107 straipsnio 3 dalyje nurodytos išimtys turi būti aiškinamos siaurai, išraiška.

Be to, jei reikėtų leisti tokį pusiausvyros tyrimą atlikti dėl kai kurių SESV 107 straipsnio 3 dalyje numatytų išimčių, bet ne dėl visų, tai reikštų, jog pripažįstama, kad dėl tam tikrų SESV 107 straipsnio 3 dalyje nurodytų tikslų pagalba galėtų būti pripažįstama suderinama, net jeigu jos teigiamas poveikis siekiant nustatytų tikslų būtų mažesnis už neigiamą poveikį, pasireiškiantį konkurencijos iškreipimu ir poveikiu prekybai. Dėl tokio aiškinimo atsirastų asimetrija vertinant įvairias SESV 107 straipsnio 3 dalyje nurodytas išimtis, o tai prieštarautų valstybės pagalbą reglamentuojančių normų veiksmingumui. Taigi reikia atmesti argumentą, kad pusiausvyros tyrimas netaikomas pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą atliekamai analizei.

(žr. 210–212, 214 punktus)